

Категорія справи № 758/5545/18: **Цивільні справи (до 01.01.2019); Позовне провадження; Спори, що виникають із сімейних правовідносин.**

Надіслано судом: **не визначено**. Зареєстровано: **05.08.2021**. Оприлюднено: **05.08.2021**.

Дата набрання законної сили: **29.07.2021**

Номер судового провадження: **61-466ск20**

Верховний
Суд

Постанова

Іменем України

29 липня 2021 року

м. Київ

справа № 758/5545/18

провадження № 61-466св20

Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду:

Тітова М. Ю. (суддя-доповідач), Дундар І. О., Краснощоківа С. В.,

учасники справи:

позивач - ОСОБА_1 ,

відповідач - ОСОБА_2 ,

третя особа - Служба у справах дітей Подільського району м. Києва,

провівши в порядку письмового провадження попередній розгляд справи за касаційною скаргою ОСОБА_1 на постанову Київського апеляційного суду від 14 листопада 2019 року в складі колегії суддів: Марасвої Н. Є., Заришняк Г. М., Рубан С. М.,

ВСТАНОВИВ:

Короткий зміст позовних вимог

У травні 2018 року ОСОБА_1 звернувся до суду із позовом до ОСОБА_2 та просив визначити спосіб його участі у вихованні сина ОСОБА_2 , ІНФОРМАЦІЯ_1 наступним чином: до досягнення дитиною 6-ти років: першої та третьої суботи місяця з 9:00 год до неділі 19:00 год (включаючи можливість відвідування дитиною місця проживання свого батька без присутності матері); щороку з 15 січня по 31 січня; щороку з 15 липня по 31 липня за адресою місця реєстрації сина, а саме: АДРЕСА_1 ; другої та четвертої неділі з 09:00 год до 18:00 год; після досягнення дитиною 6-ти років: першої та третьої суботи місяця з 9:00 год до неділі 20:00 год (включаючи можливість відвідування дитиною місця проживання свого батька без присутності матері); щороку з 15 січня по 31 січня, щороку з 01 липня по 31 липня за адресою місця реєстрації сина, а саме: АДРЕСА_1 ; весняні та осінні канікули щороку.

Також просив: зобов'язати відповідача передати йому для спільного виховання та спілкування сина на святкування Різдва, 1 травня, Дня Конституції, Дня Незалежності, Дня захисника Вітчизни щороку, його дня народження ІНФОРМАЦІЯ_2 ; встановити необмежене спілкування з сином особисто засобами телефонного, поштового, електронного та іншого зв'язку.

В обґрунтування позову зазначав, що 01 червня 2016 року уклав з ОСОБА_2 шлюб, ІНФОРМАЦІЯ_1 у них народився син ОСОБА_2 .

Рішенням Подільського районного суду м. Києва від 02 жовтня 2018 року шлюб між сторонами розірвано.

Після розірвання шлюбу син ОСОБА_2 залишився проживати з матір'ю ОСОБА_2 , яка перешкоджає його спілкуванню з сином та участі у вихованні останнього, не віддає дитину з ним на відпочинок, не дозволяє бачитись з сином у дворі за місцем її проживання.

Посилаючись на викладене, ОСОБА_1 просив позов задовольнити.

Короткий зміст судових рішень

Рішенням Подільського районного суду м. Києва від 05 серпня 2019 року позов ОСОБА_1 задоволено частково.

Зобов'язано ОСОБА_2 усунути перешкоди ОСОБА_1 у вихованні сина ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , а також у його побаченнях та спілкуванні з ним.

Встановлено наступний графік спілкування ОСОБА_1 з сином ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_3 :

Систематичні побачення:

- кожної першої та третьої суботи місяця з 09:00 год до 19:00 год батько ОСОБА_1 проводить час з сином без присутності матері ОСОБА_2 ;

- кожної другої неділі місяця з 09:00 год до 19:00 год батько ОСОБА_1 проводить час з сином без присутності матері ОСОБА_2 ;

- щосереди з 09:00 год до 19:00 год батько ОСОБА_1 проводить час з сином ОСОБА_4 у присутності матері ОСОБА_2 ;

- святкові дні: Різдво, Перше травня, День Конституції, День Незалежності, День захисника Вітчизни з 10:00 год до 16:00 год батько ОСОБА_1, проводить час з сином ОСОБА_4 без присутності матері ОСОБА_2;

- щороку для спільного святкування разом з дитиною власного дня народження (08 серпня) з 11:00 год до 17:00 год та кожного 09 серпня з можливістю відвідування дитиною місця проживання батька, його батьків (баби та діда), інших місць за бажанням дитини без присутності матері ОСОБА_2;

- на щорічні весняні канікули визначити місце проживання дитини ОСОБА_4 з батьком ОСОБА_1 за місцем його проживання без присутності матері ОСОБА_2;

- спільний відпочинок ОСОБА_4 з батьком ОСОБА_1 у літній період до 14 днів за бажанням дитини;

Необмежене спілкування з дитиною особисто, засобами: телефонного, поштового, електронного та іншого способу зв'язку (Viber, Skype тощо);

У разі хвороби дитини, якщо це припадає на день зустрічі, зустріч підлягає перенесенню на іншу погоджену з батьком дату, враховуючи інтереси сина, його стан здоров'я та потреби у повноцінному розвитку відповідно до віку дитини;

Зобов'язано ОСОБА_1 завчасно попереджати матір дитини про неможливість зустрічі з сином відповідно до визначеного йому графіку.

У задоволенні позову в іншій частині відмовлено. Вирішено питання розподілу судових витрат.

Задовольняючи частково позов місцевий суд виходив з того, що вказаний графік побачень забезпечить систематичне спілкування та участь батька у вихованні дитини з мінімальними змінами у вже звичному для дитини проживанні разом з матір'ю та узгоджений з сімейним лікарем та психологом з огляду на стан здоров'я дитини.

Виришуючи питання про доцільність установа побачень батька з сином без присутності матері суд першої інстанції виходив з необхідності уникнення негативного впливу на психоемоційний стан малолітнього ОСОБА_4 від конфліктів між його батьками. Вік дитини - 3 роки, свідчить про досягнення ним певного ступеня розвитку, який, на думку місцевого суду, дозволяє йому перебувати окремо від матері за умов належного догляду зі сторони батька.

Постановою Київського апеляційного суду від 14 листопада 2019 року рішення Подільського районного суду м. Києва від 05 серпня 2019 року змінено. Викладено резолютивну частину рішення в наступній редакції: встановити наступний графік спілкування батька ОСОБА_1 з дитиною ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_3, до досягнення віку 6 (шести) років - по вихідним дням, а саме: перша та третя суботи місяця з 10:00 год до 19:00 год, друга та четверта неділя місяця з 10:00 год до 19:00 год в присутності матері за місцем проживання дитини.

Апеляційний суд виходив з того, що висновок суду першої інстанції про можливість перебування дитини без присутності матері протягом тривалого часу з урахуванням кількості встановлених судом побачень з батьком є передчасним.

Суд апеляційної інстанції зазначав, що з урахуванням інтересів малолітньої дитини, вік якої на час розгляду справи судом першої інстанції становив майже 3 роки, хворобливого стану здоров'я (неодноразового проведення операцій) і потреби у зв'язку із цим у періодичному стаціонарному лікуванні, заняттях з психологом, постійному особливому догляді, графік побачень батька із дитиною підлягає зміні.

Короткий зміст та узагальнені доводи касаційної скарги

У січні 2020 року ОСОБА_1 звернувся до Верховного Суду з касаційною скаргою, у якій, посилаючись на неправильне застосування апеляційним судом норм матеріального права та порушення норм процесуального права, просив скасувати постанову Київського апеляційного суду від 05 серпня 2019 року та залишити в силі рішення Подільського районного суду м. Києва від 05 серпня 2019 року.

В обґрунтування касаційної скарги зазначав, що суд апеляційної інстанції не надав належну оцінку акту обстеження умов проживання батька від 04 жовтня 2019 року, складеному Службою у справах дітей та сім'ї Броварської районної державної адміністрації, не дослідив індивідуальну програму реабілітації інваліда № 727 ОСОБА_4, де вказано, що інвалідність встановлена з 20 вересня 2016 року по 20 вересня 2018 року. В матеріалах справи відсутні документи щодо продовження строку інвалідності ОСОБА_4, тому рішення апеляційного суду ґрунтується на припущеннях.

Апеляційний суд не врахував, що при зустрічах сина з батьком в присутності матері виникають сварки, що іноді призводить до виклику поліції матір'ю дитини. Поза увагою суду залишилася та обставина, що він також є батьком ще двох малолітніх дітей, тому має всі навички у гігієнічному догляді, дотриманні режиму харчування та вихованні дітей.

Відповідач не надала до суду доказів на підтвердження його байдужості до дитини.

Рішення апеляційного суду грубо порушує його право на участь у житті та вихованні сина.

Рух справи в суді касаційної інстанції

Ухвалою Верховного Суду від 24 лютого 2020 року відкрито касаційне провадження у справі та витребувано її матеріали з Подільського районного суду м. Києва.

06 березня 2020 року справа № 758/5545/18 надійшла до Верховного Суду.

Позиція Верховного Суду

Згідно з частиною третьою статті 3 ЦПК України провадження в цивільних справах здійснюється відповідно до законів, чинних на час вчинення окремих процесуальних дій, розгляду і вирішення справи.

Пунктом 2 розділу II Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ» від 15 січня 2020 року № 460-IX встановлено, що касаційні скарги на судові рішення, які подані і розгляд яких не закінчено до набрання чинності цим Законом, розглядаються в порядку, що діяв до набрання чинності цим Законом.

Тому у тексті цієї постанови норми ЦПК України наводяться в редакції, яка була чинною станом на 07 лютого 2020 року.

Частиною другою статті 389 ЦПК України встановлено, що підставами касаційного оскарження є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 409 ЦПК України суд касаційної інстанції за результатами розгляду касаційної скарги має право залишити судові рішення судів першої інстанції та апеляційної інстанції без змін, а скаргу без задоволення.

Згідно з частиною першою статті 400 ЦПК України під час розгляду справи в касаційному порядку суд перевіряє в межах касаційної скарги правильність застосування судом першої або апеляційної інстанції норм матеріального чи процесуального права і не може встановлювати або (та) вважати доведеними обставини, що не були встановлені в рішенні чи відкинуті ним, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими.

Касаційна скарга підлягає залишенню без задоволення з таких підстав.

Мотиви, з яких виходить Верховний Суд, та застосовані норми права

Суди встановили, що 01 червня 2016 року сторони уклали шлюб, зареєстрований Центральним відділом державної реєстрації шлюбів Головного територіального управління юстиції у місті Києві, актовий запис 846, що підтверджується свідоцтвом про шлюб серії НОМЕР_1 .

ІНФОРМАЦІЯ_1 у сторін народився син ОСОБА_4 , що підтверджується свідоцтвом про народження серії НОМЕР_2 , виданим Подільським районним у місті Києві відділом державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у м. Києві, актовий запис № 2291.

Рішенням Подільського районного суду м. Києва від 02 жовтня 2018 року шлюб між сторонами розірвано.

Після розірвання шлюбу малолітній ОСОБА_4 залишився проживати з матір'ю ОСОБА_2 .

Позивач проживає окремо від сина, зареєстрований в селі Пухівка Броварського району Київської області.

Згідно медичної документації дитина сторін потребує періодичного стаціонарного лікування (клініка « Охматдит »), занять з психологом, постійного гігієнічного догляду. Дитині неодноразово було проведено операції, набуто статусу інваліда з дитинства.

Відповідно до висновку органу опіки та піклування Подільської районної в м. Києві державної адміністрації від 23 липня 2019 року щодо визначення батькові способу участі у вихованні сина та спілкуванні з ним, вирішено:

1) за доцільне визначити ОСОБА_1 час спілкування зі своїм малолітнім сином ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , з урахуванням віку дитини, його стану здоров'я, з дотриманням рекомендацій лікарів, відповідних медичних процедур, режиму годування (діти відповідно до призначення), враховуючи розпорядок (режим) дня дитини, у подальшому, графіку роботи навчальних закладів, в яких дитина отримуватиме відповідну освіту та додаткове навчання (заняття, секції, гуртки тощо), із завчасним попередженням матері, в інтересах малолітньої дитини, наступним чином: кожної першої та третьої суботи місяця з 09:00 год до 19:00 год, батько проводить час з сином без присутності матері; кожної другої неділі місяця з 09:00 год до 19:00 год батько проводить час з сином без присутності матері; щосередини з 09:00 год до 19:00 год батько проводить час з сином у присутності матері; необмежене спілкування з дитиною особисто, засобами: телефонного, поштового, електронного та іншого способу зв'язку (Viber, Skype тощо);

2) у разі хвороби дитини, якщо це припадає на день зустрічі, перенести зустріч на іншу погоджену з батьком дату, враховуючи інтереси сина, його стан здоров'я та потреби у повноцінному розвитку відповідно до віку дитини;

3) спільний відпочинок з дитиною, святкові дні та дні народження, батьки вирішують самостійно між собою, враховуючи рівність їх прав та обов'язків, а також виходячи з найкращих інтересів дитини;

4) зобов'язати ОСОБА_1 завчасно попереджати матір дитини про неможливість зустрічі з сином відповідно до визначеного йому графіку;

5) зобов'язати ОСОБА_2 не чинити перешкоди батькові брати участь у вихованні сина, а також у його побаченнях та спілкуванні з ним;

6) рекомендувати ОСОБА_1 та ОСОБА_2 скористатися процедурою сімейної медіації з метою налагодження конструктивної комунікації між собою для вирішення питань, пов'язаних із вихованням малолітнього сина, оскільки взаєморозуміння між батьками є запорукою гармонійного розвитку дитини.

Як зазначено у висновку органу опіки та піклування, з метою надання до суду письмового висновку органу опіки та піклування для розв'язання спору, що виник між батьками, діючи в інтересах дитини, Комісією було заслухано сімейного лікаря ОСОБА_6 , під наглядом якого перебуває малолітній ОСОБА_4 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , та з'ясовано, що через діагноз, що є на сьогодні у дитини, малолітній ОСОБА_2 потребує певного лікування, постійної реабілітації та дотримання рекомендацій лікарів, зокрема: розпорядок (режим) дня, відповідної дієти, медичних процедур. Крім того, його настрої залежить від внутрішніх процесів в організмі, погодних умов і взагалі дитина реагує на будь-які зміни навколо себе. Погано йде на контакт з новими людьми. У зв'язку з цим та враховуючи супутні захворювання, вважав, що на сьогодні різко міняти сталий образ життя дитини та місце дислокації не можна. Зауважив про недоцільність зміни місця перебування та ночівлі дитини. Але, якщо батьком будуть виконуватися всі рекомендації лікарів та медичні процедури, які постійно здійснює матір, то встановлення йому часу для спілкування з сином не буде відобразитися на стані здоров'я дитини.

Статтею 18 Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 року, ратифікованою Україною 27 лютого 1991 року (далі - Конвенція), визначено принцип загальної та однакової відповідальності обох батьків за виховання і розвиток дитини, а також встановлено, що найкращі інтереси дитини є предметом їх основного піклування.

Держави-учасниці забезпечують те, щоб дитина не розлучалася з батьками всупереч їх бажанню, за винятком випадків, коли компетентні органи згідно з судовим рішенням, визначають відповідно до застосованого закону і процедур, що таке розлучення необхідне в якнайкращих інтересах дитини. Таке визначення може бути необхідним у тому чи іншому випадку, наприклад, коли батьки жорстоко поводяться з дитиною або не піклуються про неї, або коли батьки проживають роздільно і необхідно прийняти рішення щодо місця проживання дитини. Держави-учасниці поважають право дитини, яка розлучається з одним чи обома батьками, підтримувати на

регулярній основі особисті відносини і прямі контакти з обома батьками, за винятком випадків, коли це суперечить найкращим інтересам дитини (пункти 1 і 3 статті 9 Конвенції).

Стаття 1 Закону України «Про охорону дитинства» визначає контакт з дитиною як реалізацію матер`ю, батьком, іншими членами сім`ї та родичами, у тому числі тими, з якими дитина не проживає, права на спілкування з дитиною, побачення зазначених осіб з дитиною, а також надання ним інформації про дитину або дитині про таких осіб, якщо це не суперечить інтересам дитини.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про охорону дитинства» дитина, яка проживає окремо від батьків або одного з них, має право на підтримання з ними регулярних особистих стосунків і прямих контактів. Батьки, які проживають окремо від дитини, зобов`язані брати участь у її вихованні і мають право спілкуватися з нею, якщо судом визнано, що таке спілкування не перешкоджатиме нормальному вихованню дитини. У разі коли батьки не можуть дійти згоди щодо участі одного з батьків, який проживає окремо, у вихованні дитини, порядок такої участі визначається органами опіки та піклування за участю батьків виходячи з інтересів дитини.

Статтю 141 СК України передбачено, що мати, батько мають рівні права та обов`язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов`язків щодо дитини.

Відповідно до статті 153 СК України мати, батько та дитина мають право на безперешкодне спілкування між собою, крім випадків, коли таке право обмежене законом.

Згідно зі статтю 157 СК України питання виховання дитини вирішується батьками спільно. Той із батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов`язаний брати участь у її вихованні і має право на особисте спілкування з нею. Той із батьків, з ким проживає дитина, не має права перешкоджати тому з батьків, хто проживає окремо, спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не перешкоджає нормальному розвитку дитини.

Частинами першою та другою статті 159 СК України передбачено, якщо той із батьків, з ким проживає дитина, чинить перешкоди тому з батьків, хто проживає окремо, у спілкуванні з дитиною та у її вихованні, зокрема якщо він ухиляється від виконання рішення органу опіки та піклування, другий із батьків має право звернутися до суду з позовом про усунення цих перешкод.

Суд визначає способи участі одного з батьків у вихованні дитини (періодичні чи систематичні побачення, можливість спільного відпочинку, відвідування дитиною місця його проживання тощо), місце та час їхнього спілкування. В окремих випадках, якщо це викликано інтересами дитини, суд може обумовити побачення з дитиною присутністю іншої особи.

Під час вирішення спору щодо участі одного з батьків у вихованні дитини береться до уваги ставлення батьків до виконання своїх обов`язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров`я та інші обставини, що мають істотне значення, в тому числі, стан психічного здоров`я одного з батьків, зловживання ним алкогольними напоями або наркотичними засобами.

Системний аналіз наведених міжнародних правових норм та норм внутрішнього законодавства України вказує на те, що питання виховання дитини вирішуються батьками спільно.

Батько, який проживає окремо від дитини, зобов`язаний брати участь у її вихованні і має беззаперечне право на особисте спілкування з дитиною, враховуючи його ставлення до виконання своїх батьківських обов`язків, прихильність дитини до батька, вік дитини, стан її здоров`я та інші обставини, що мають істотне значення.

Мати, яка проживає разом з дитиною, не має права перешкоджати батьку спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не має негативного впливу на нормальний розвиток дитини.

Визначальним принципом регулювання сімейних відносин за участю дитини є максимально можливе урахування інтересів дитини (частина восьма статті 7 СК України, стаття 11 Закону України «Про охорону дитинства»).

Відповідно до частини другої статті 155 СК України батьківські права не можуть здійснюватися всупереч інтересам дитини.

Питання справедливої рівноваги між інтересами батьків та інтересами дитини неодноразово аналізувалося Європейським судом з прав людини, практика якого відповідно до статті 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» і частини четвертої статті 10 ЦПК України застосовується судом як джерело права.

У рішенні ЄСПЛ у справі «Хант проти України» від 07 грудня 2006 року зазначено, що між інтересами дитини та інтересами батьків повинна існувати справедлива рівновага і, дотримуючись такої рівноваги, особлива увага має бути до найважливіших інтересів дитини, які за своєю природою та важливістю мають переважати над інтересами батьків. Зокрема, стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод не надає батькам права вживати заходів, які можуть зашкодити здоров`ю чи розвитку дитини (рішення ЄСПЛ у справі «Johansen v. Norway» від 07 серпня 1996 року).

Отже, положення про рівність прав та обов`язків батьків у вихованні дитини не може тлумачитися на шкоду інтересам дитини.

Відповідно до частин четвертої-шостої статті 19 СК України при розгляді судом спорів щодо участі одного з батьків у вихованні дитини, місця проживання дитини, виселення дитини, зняття дитини з реєстрації місця проживання, визнання дитини такою, що втратила право користування житловим приміщенням, позбавлення та поновлення батьківських прав, побачення з дитиною матері, батька, які позбавлені батьківських прав, відібрання дитини від особи, яка тримає її у себе не на підставі закону або рішення суду, управління батьками майном дитини, скасування усиновлення та визнання його недійсним обов`язковою є участь органу опіки та піклування, представленого належною юридичною особою.

Орган опіки та піклування подає суду письмовий висновок щодо розв`язання спору на підставі відомостей, одержаних у результаті обстеження умов проживання дитини, батьків, інших осіб, які бажають проживати з дитиною, брати участь у її вихованні, а також на підставі інших документів, які стосуються справи.

Суд може не погодитися з висновком органу опіки та піклування, якщо він є недостатньо обґрунтованим, суперечить інтересам дитини.

Встановлюючи порядок побачень батька з сином Владиславом апеляційний суд, не погоджуючись у повній мірі з висновком органу опіки та піклування, врахувавши стан здоров`я дитини, її психоемоційний стан, необхідність особливого догляду, дотримання розпорядку дня,

відповідної дісти, медичних процедур, виходив із якнайкращих інтересів дитини, у зв'язку з чим дійшов обґрунтованого висновку про визначення порядку побачень батька шляхом спілкування з сином у присутності матері дитини.

Доводи касаційної скарги не дають підстав для висновку про неправильне застосування апеляційним судом норм матеріального права та порушення норм процесуального права, яке призвело або могло призвести до неправильного вирішення справи, а стосуються переоцінки доказів, що знаходиться поза межами повноважень суду касаційної інстанції.

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 16 січня 2019 року у справі № 373/2054/16-ц (провадження № 14-446цс18) викладено правовий висновок про те, що встановлення обставин справи, дослідження та оцінка доказів є прерогативою судів першої та апеляційної інстанцій. Це передбачено як статтями 58, 59, 212 ЦПК України у попередній редакції 2004 року, так і статтями 77, 78, 79, 80, 89, 367 ЦПК України у редакції від 03 жовтня 2017 року. Якщо порушень порядку надання та отримання доказів не встановлено, то суд касаційної інстанції не наділений повноваженнями втручатися в оцінку доказів.

Згідно з частиною третьою статті 401 ЦПК України суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін, якщо відсутні підстави для їх скасування. Не може бути скасоване правильне по суті і законне рішення з одних лише формальних міркувань.

Оскаржуване судове рішення відповідає вимогам закону й підстави для його скасування відсутні.

Враховуючи наведене, колегія суддів вважає за необхідне касаційну скаргу ОСОБА_1 залишити без задоволення, а постанову Київського апеляційного суду від 14 листопада 2019 року залишити без змін.

Щодо судових витрат

Відповідно до підпункту «в» пункту 4 частини першої статті 416 ЦПК України суд касаційної інстанції повинен вирішити питання про розподіл судових витрат, понесених у зв'язку з переглядом справи у суді касаційної інстанції.

Оскільки касаційна скарга залишена без задоволення, відсутні підстави для нового розподілу судових витрат.

Керуючись статтями 400, 401, 409, 410, 416 ЦПК України, Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу ОСОБА_1 залишити без задоволення.

Постанову Київського апеляційного суду від 14 листопада 2019 року залишити без змін.

Постанова суду касаційної інстанції є остаточною і оскарженню не підлягає.

Судді: М. Ю. Тітов

І. О. Дундар

Є. В. Краснощоків